

УДК 330.341.1

Подлевський А. А., к.е.н., старший викладач, Серета О. А., студент
(Національний університет водного господарства та природокористування, м. Рівне)

ФУНКЦІОНУВАННЯ ТЕХНОЛОГІЧНИХ ПАРКІВ: СВІТОВИЙ ДОСВІД ТА УКРАЇНСЬКІ РЕАЛІЇ

У статті розглянуто суть технопарків як важливих суб'єктів інноваційної діяльності. Проаналізовано світовий досвід їх формування та ефективного функціонування, а також розглянуто особливості їх діяльності в Україні. Розглянуто державні стимули щодо функціонування та розвитку технопарків у розвинутих країнах. Запропоновано ряд заходів щодо розвитку технопарків в Україні.

Ключові слова: технологічний парк, інноваційна діяльність, державна підтримка, стимулювання.

Постановка проблеми. На сьогоднішній день значне відставання технологічної структури підприємств, низький ступінь технічного рівня виробничої бази промисловості та сільського господарства, невисокий рівень державного фінансування науково-дослідних і дослідно-конструкторських робіт не створюють можливостей для того, щоб нівелювати несприятливі тенденції соціально-економічного розвитку України. Світові тенденції розвитку інновацій та нововведень у промислово-виробничій діяльності зумовлюють оновлення виробництва та визначають необхідність створення належних умов для функціонування технопарків в Україні. Наразі технопарки залишаються проблемним інструментом впливу на розвиток інноваційних процесів та економіки в цілому. І це лише загострює проблему економічного зростання та ще раз підкреслює необхідність сприяти створенню і розвитку технологічних парків в Україні. Створення інноваційних структур в умовах економіки України потребує врахування як зарубіжного досвіду, так і реальних умов, у яких перебуває вітчизняна економіка.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Вивченням діяльності технопарків та дослідженням світового досвіду займалися такі дослідники, як О. О. Дорошко, Ю. В. Чириченко, Н. В. Осадча, І. В. Точиліна, І. О. Уханова, А. С. Тельнов.

Мета статті – дослідити досвід створення зарубіжними країнами технопарків, розглянути податкові стимули та з'ясувати необхідність створення інноваційних структур в Україні.

Виклад основного матеріалу. Одними з основних суб'єктів

інноваційної діяльності в Україні виступають технопарки. Найчастіше вони кваліфікуються як суб'єкти інноваційної інфраструктури, що пов'язано зі спрямуванням їх діяльності на створення умов для реалізації проектів з впровадження нових розробок іншим суб'єктам господарювання і суб'єктам наукової діяльності. В Україні особливість їх правового статусу пов'язана з одночасним здійсненням й інноваційної діяльності, й діяльності щодо сприяння і забезпечення реалізації інноваційних проектів, що зумовлює їх кваліфікацію як суб'єктів інноваційної діяльності та суб'єктів інноваційної інфраструктури одночасно.

Для кращого розуміння сутності поняття «технопарк» наведемо декілька визначень в табл. 1.

Таблиця 1

Визначення поняття «технологічний парк» за різними джерелами*

Назва організації	Визначення
1	2
Міжнародна асоціація технологічних парків	Технологічний парк – це організація, що керується фахівцями, головною метою яких є підвищення добробуту місцевої спільноти шляхом просування інноваційної культури, а також конкуренції інноваційного бізнесу і наукових організацій
Інноваційна рада Квінсленда	Технологічний парк – це юридична особа, створена для більш адекватного використання наукових та технологічних ресурсів для покращання економічної бази регіону. Місією технопарків є стимулювання регіонального розвитку, деіндустріалізації а також спрощення реалізації комерційних та промислових інновацій. Діяльність технопарку збагачує наукову та/або технічну культуру регіону, створює робочі місця та додаткову вартість
Кембриджський університет (Великобританія)	Науковий парк являє собою групу виробничих наукомістких фірм або дослідницьких організацій, які розміщені неподалік від провідного дослідницького університету на ділянці землі з мінімально зміненим ландшафтом, і користуються вигодами від взаємодії із цим університетом. Науковий парк сприяє формуванню системи виробництва і прикладних досліджень, що відповідають за профілем джерелу науково-технічного прогресу й розташовані поруч з ним

продовження табл. 1

1	2
Асоціація наукових парків Великобританії	Науковий парк – це організація, заснована на праві приватної власності, яка підтримує офіційні та робочі зв'язки з університетом, іншим вищим навчальним закладом або провідним науково-дослідним центром; вона створена для сприяння формуванню та розвитку наукомістких фірм та інших організацій, що зазвичай розміщуються на певній території, і виконує функцію активного управління передачею технологій та знань в області бізнесу організаціям, розташованим на цій території
Асоціація університетських дослідницьких парків Північної Америки	Університетський дослідний парк є організацією, що володіє власністю (юридичною особою), яка: має або планує мати землю і будівлі, спеціально призначені для проведення приватним і державним секторами науково-дослідних і дослідно-конструкторських робіт, розміщення наукомістких фірм і сервісних служб; співпрацює з університетом або іншим вищим навчальним закладом на контрактній основі або в робочому порядку; сприяє зміцненню зв'язків університету з промисловістю у сфері НДДКР, допомагає розвиватися новим фірмам, а також сприяє економічному розвитку; надає допомогу у передачі технологій та обміні знаннями в області бізнесу між університетами і фірмами, розташованими на території парку
Загальний директорат XIII Європейської комісії	Науковий парк, як правило, представляє собою територію, на якій реалізується проект розвитку і яка: • знаходиться неподалік від одного чи кількох ЗВО або науково-дослідних центрів (або підтримує робочі контакти з ними); • має умови, сприятливі для організації нових наукомістких фірм та їх подальшого розвитку; • активно сприяє передачі технологій з науково-дослідних інститутів у фірми і організації, розташовані на території наукового парку або в найближчому оточенні

продовження табл. 1

1	2
Закон України «Про спеціальний режим інвестиційної і інноваційної діяльності технопарків»	Технопарк – юридична особа або група юридичних осіб, що діють відповідно до договору про спільну діяльність без створення юридичної особи та без об'єднання вкладів з метою створення організаційних засад виконання проектів технологічних парків з виробничого впровадження наукоємних розробок, високих технологій та забезпечення промислового випуску конкурентоспроможної на світовому ринку продукції

*Таблицю складено за джерелами [1; 2; 3].

Аналіз даних визначень свідчить, що технопарк є важливою структурою для поєднання таких елементів як наука, виробництво та інновації. Можна виділити такі ключові категорії для наведених вище характеристик технопарків:

- встановлення тісного зв'язку з ЗВО, науковим центром та промисловим підприємством;
- створення інноваційних технологій та обмін ними;
- розповсюдження нових знань у науковій сфері;
- підтримка розвитку наукоємних фірм;
- виробництво нової та конкурентоспроможної продукції.

Головною метою діяльності технологічних парків є комплексна організація наукоємного виробництва шляхом максимального сприяння створенню та запровадженню нових технологій та стимулювання розвитку творчого потенціалу фахівців. Концентруючи наукові, виробничі та фінансові ресурси технопарки забезпечують відтворення повного життєвого циклу інновацій: дослідження – розробка – впровадження – масовий промисловий випуск наукоємної високотехнологічної конкурентоспроможної на світовому ринку продукції [4]. Можна сказати, що в Україні технопарки не керуються такою метою, адже для їх функціонування потрібно насамперед створити правове середовище, яке полегшить процес розробки та реалізації технологічної продукції.

Основними завданнями технопарків є: стимулювати появу нових інноваційних підприємств, активувати розвиток та структурну перебудову економічної зони, в якій знаходиться технопарк, поліпшувати інфраструктуру регіонів та сприяти появі нових робочих місць, щоб використати науковий потенціал країни на повну.

Технопарки є зонами економічної активності, які поєднують потенціал університетів, науково-дослідних структур, промислових підприємств та суб'єктів інноваційної інфраструктури регіонального, за-

гальнодержавного та міжнародного рівнів. Іншими словами, технопарк – це специфічна сфера, в якій створюють сприятливі умови для становлення та розвитку малих інноваційних підприємств, що виробляють наукоємну та високотехнологічну продукцію, що здатна скласти конкуренцію на світовому ринку [4].

На основі проведеного аналізу, враховуючи ключові моменти діяльності технопарку, можна дати таке визначення: технопарки – це організації, діяльність яких базується на основі об'єднання вузів та дослідно-виробничих організацій, що у своїй роботі керуються поставленими завданнями щодо створення високотехнологічної, інноваційної та конкурентоспроможної продукції та сприяють швидкому процесу просування товару від стадії розробки до комерційної реалізації.

Тому технопарки можна розглядати з кількох точок зору [5]:

По-перше, технопарк як особливий вид вільної економічної зони, на території якої посилено розвивають розробку наукоємної продукції, формують нові кадри, технічно-впроваджувальні зони. Таке розуміння технопарку відповідає вимогам тих процесів, що відбуваються у світовій економіці.

По-друге, наука дає стимул розвитку бізнесу, особливо малого, що дозволяє говорити про технопарки як про форму підтримки малого підприємництва та головний чинник розвитку конкурентного середовища в Україні.

По-третє, саме в технопарках наука отримує фінансові та інші додаткові можливості для ведення фундаментальних і прикладних досліджень. А це означає, що наука стає більш незалежною від державного впливу. У зв'язку з цим технопарки є привабливою формою підтримки вітчизняної науки.

У результаті діяльності технопарків створюється підготовлене до інновацій середовище для реалізації нових ідей у вигляді товарів, необхідних промисловості, що є безпосереднім споживачем інноваційних товарів та потребує постійного оновлення засобів і технологій виробництва, щоб створювати та розповсюджувати конкурентоспроможну продукцію на вітчизняному та світовому ринках. Впровадження досягнень науки і техніки у реальне життя, що передбачає інноваційна модель розвитку, призводить до модернізації економіки, яка полягає у заміні одних елементів виробничої системи іншими, більш сучасними. Це можуть бути принципово нові технології, які є результатами завершених наукових досліджень і розробок, або такі, що вдосконалені на базі використання нових знань. Таким чином, наука як генератор нових знань має бути визнана національним пріоритетом розвитку і головним фактором реформування економіки.

Досвід економічно розвинутих країн свідчить про те, що технопарки розміщуються при великих наукових центрах. Користувачами

виступають маленькі приватні фірми, засновані, як правило, молодими вченими, які хочуть започаткувати конкурентоспроможний бізнес. Без належної допомоги на початковому етапі поява високотехнологічного бізнесу просто неможлива.

На сьогоднішній день оцінити діяльність технопарків України досить важко, оскільки немає належної характеристики про те, як працюють технопарки сьогодні, хто з наявних структур дійсно виробляє інноваційну продукцію та веде розробки на регулярній основі. Лише відомо, що понад 98% реалізації інноваційної продукції припадає на три технопарки, створені на базі провідних наукових організацій Національної академії наук України – Інституту електрозварювання ім. Є. О. Патона, Інституту монокристалів і Інституту фізики напівпровідників ім. В. Є. Лошкарьова [6].

Не зважаючи на всі економічні перепони, українські технопарки за роки діяльності створили:

- 120 інноваційних проектів;
- більш ніж 3,5 тис. нових робочих місць;
- майже 13 млрд грн інноваційної продукції в рамках спецрежиму (у т.ч. 2 млрд грн – експорт);
- більше 1 млрд грн – перерахувань до бюджету [4].

Починаючи з 2008 року, кількість реалізованої інноваційної продукції виготовленої технологічними парками суттєво скорочується, оскільки основними причинами цьому є як скорочення бюджетної підтримки, так і зниження підприємницької інноваційної активності загалом [7, С. 209]. Скасування пільг державою призвело до значного зменшення всіх показників діяльності технопарків, скоротилася кількість проектів і, відповідно, обсяг новостворених робочих місць.

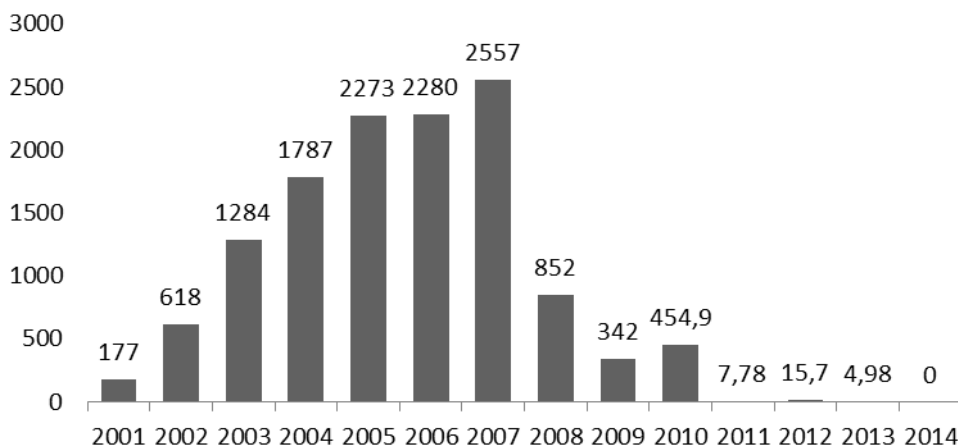

Рисунок. Річні обсяги реалізованої продукції, млн грн

Така тенденція «розвитку» технопарків зумовлена нестабільною державною політикою зі стимулювання їхньої діяльності, змен-

шенням значимості цих структур у інноваційному розвитку країни. Без належної підтримки з боку держави неможливе відновлення функціонування технопарків в Україні.

Серед причин такого різкого спаду можна виділити наступні:

- відсутність цілісного законодавства про технопарки;
- скорочення, а в даний час відсутність державної підтримки технопарків;
- мала частка прийнятих державою інноваційних проектів;
- корумпованість владних структур, які керуються власними пріоритетами й вигодами;
- незначний приплив інвестицій у наукову сферу.

Тому доцільно та необхідно залучати іноземний досвід створення належних умов для функціонування технологічних парків. Україні в сучасному світі необхідно бути конкурентоспроможною, а значить інноваційною. Технопарки можуть стати хорошим інструментом для досягнення поставлених цілей. У більшості країн світу технопарки є формою комерційної реалізації науково-технічних розробок. Оскільки Україна потребує термінової модернізації, то інноваційна діяльність може стати саме тим фактором, який при належному використанні дозволить вийти із сучасного кризового стану й забезпечити національну безпеку держави. Тому активізація інноваційної діяльності має особливе значення.

За даними The global competitiveness index у 2015 році об'єм вкладень у науку і розробки становив: у США – \$405 млрд, Китай – \$338 млрд, Японія – \$160 млрд, Німеччина – \$70 млрд, Великобританія – \$38 млрд, Росія – \$33 млрд, Україна – \$0,62 млрд [8]. Такі дані свідчать, про малий об'єм підтримки в Україні науково-інноваційної діяльності, тоді як інші країни лише посилюють фінансовою підтримкою розробку інновацій, оскільки саме ця сфера є найбільш привабливою для інвестування і дозволяє цим країнам опинитися в числі економічних і технологічних лідерів.

Слід звернути увагу на функціонування технопарків у Польщі. Один із найуспішніших технопарків у світі розташувався у передмісті Кракова на 500 гектарах землі. Його збудували у Новій Гуті, колишньому містечку металургів, яке занепало через кризу і безробіття. Зараз це процвітаючий район: 160 прибуткових інвестиційних проектів вже дали місту більше 18 тисяч нових робочих місць.

Технопарк працює за мотивуючим принципом. Є встановлена певна норма капітальних інвестицій, які повинен зробити інвестор, щоб потрапити в цей технопарк – придбати, и взяти в оренду територію. Наприклад, звести будинок, створити фірми, прийняти на роботу

працівників. Лише після того як компанія виконала всі умови вона може претендувати на повернення певної суми сплачених податків. Скажімо, у випадку великих підприємств повертається 50%, середніх – 60% і малих – 70% сплачених податків та зборів.

Окрім податкових пільг та інвестицій у привабливі проекти, у технопарку існує так званий бізнес-інкубатор, де випускники вишів можуть реалізувати свої найсміливіші ідеї. На це вони отримують початковий капітал і три роки безкоштовної оренди приміщень та оснащення. Краківська влада задоволена бурхливим економічним розвитком свого передмістя. Оскільки саме технопарк вирішує найбільшу проблему міста – працевлаштування випускників 22-х місцевих вишів.

Слід зауважити, що технопарк у Кракові є неприбутковою організацією. Його ключовим завданням є «заселення» передмістя Краківською компаніями, які створюють робочі місця, а тому всі виручені від продажу територій кошти, засновники технопарку вкладають у його розвиток та інфраструктуру. За 10 років реальний ВВП країни зріс на 50%, а експорт збільшився майже на 300%.

За 2002-2010 роки в Туреччині було створено 148 індустріальних парків, які набули подальшого розвитку (на сьогодні їх вже 215) [9]. Щорічний прибуток місцевих технопарків від експорту наукомісткої продукції сягнув 1 млрд дол. США. Розташовані на території турецьких університетів технопарки забезпечують робочими місцями вже понад 12 тисяч осіб. Учасники технопарку – більше двохсот компаній, які щорічно розробляють до 600 проектів в галузі інформаційних технологій, електроніки, енергетики, будівництва, екології.

Вільні економічні зони, які діють на території Туреччини, було створено з метою залучення інвестицій та розвитку виробництва. Турецькі економічні зони орієнтовані на експорт і на розвиток міжнародних економічних відносин. Для вільних економічних зон не характерні процедурні обмеження щодо цін, стандартів і якості товарів, передбачені турецьким законодавством. Будь-які рішення, прийняті державними інститутами або агентствами стосовно цін, якості товарів та контролю за ними, які є обов'язковими на всій території Туреччини, на території економічних зон не поширюються. Турецькі вільні економічні зони є суміжними з більшістю турецьких портів у Середземному, Егейському і Чорному морях і мають простий доступ до міжнародного аеропорту і магістралей [10].

Прикладом досить успішної діяльності місцевих технопарків є «Технокент» при столичному Середньосхідному технічному університеті, в якому функціонує понад 300 підприємств, більш ніж половина з яких працюють у галузі електроніки, програмного забезпечення та

комунікації. Технопарк поступово розширює напрями діяльності. Сьогодні серед фірм, що відкрили «інкубатори» на території технопарку, провідні компанії та виробничі підприємства оборонно-промислового комплексу.

Враховуючи зарубіжний досвід, розглянемо державні стимули необхідні для функціонування та розвитку технопарків у табл. 2.

А в Україні для реалізації проектів технологічних парків щорічно в Державному бюджеті України за бюджетною програмою підтримки діяльності технологічних парків визначаються кошти, що спрямовуються на:

- повне або часткове (до 50 відсотків) безвідсоткове кредитування (на умовах інфляційної індексації) проектів технологічних парків;

- повну або часткову компенсацію відсотків, сплачених виконавцями проектів технологічних парків комерційним банкам та іншим фінансово-кредитним установам за кредитування проектів технологічних парків.

Таблиця 2

Податкове стимулювання інноваційної діяльності в зарубіжних країнах

Країна	Державні стимули
Польща	Надання спеціальних податкових пільг та щомісячне списання витрат до Інноваційного фонду, звільнення від сплати податку на нерухоме майно, можливість утримувати з оподаткованої бази кошти, спрямовані на купівлю нових технологій, дослідницькі податкові знижки/кредити, пільги щодо сплати прибуткового, земельного податків, ПДВ та мит для учасників технопарків і спеціальних економічних зон
Туреччина	Технопарки звільняються від податку на прибуток і податків на корпорації (до 31 грудня 2023 року), прибуток від продажу з технопарків звільняється від податку на додану вартість (до 31 грудня 2023 року), зарплата працівників технопарків звільняється від оподаткування до 31 грудня 2023 року, 50% виплат на спеціальне страхування покриваються державою на користь працівників протягом 5 років

продовження табл. 2

Угорщина	Списання або відшкодування витрат на придбання обладнання у вигляді амортизаційних відрахувань, прискорена амортизація, амортизаційна премія, пільги при купівлі нових технологій – податкові відрахування (знижки), податкові списання, інвестиційні податкові кредити
Великобританія	Податкове стимулювання малих і середніх наукоємних фірм за рахунок готівкового відшкодування витрат на дослідження і розробки, податкові канікули щодо сплати податку на прибуток, податкове стимулювання нарощування витрат на придбання новітнього обладнання

Таблицю складено за джерелами [11; 12].

Держава також надає цільові субсидії у вигляді:

- звільнення від ввізного мита при ввезенні в Україну для реалізації проектів технологічних парків нових устаткування, обладнання та комплектуючих, а також матеріалів, які не виробляються в Україні;

- видача податкового векселя на суми імпортного ПДВ;

- суми податку на прибуток, одержаного при реалізації проектів технологічних парків [1].

З прийняттям в 2010 році Податкового кодексу України механізми державної підтримки проектів технопарків в основному були вилучені. Наразі залишилася лише цільова субсидія у вигляді зарахування на спеціальні рахунки технопарків сум ввізного мита, що нараховується при ввезенні обладнання, яке не виробляється в Україні та необхідне для реалізації проекту. Це призвело до того, що на сьогодні реалізація проектів технопарків практично зупинена [4].

Проте можна сказати, що надання таких податкових стимулів державою не дає очікуваних результатів діяльності технопарків. Щоб високотехнологічні структури функціонували на повну, необхідно залучити закордонний досвід та підлаштувати його під особливе середовище в Україні. Оскільки особливою метою діяльності технопарків є сприяння в комерційній реалізації результатів наукових розробок вчених, що займаються підприємницькою діяльністю в інноваційно-технологічній сфері, однак без відповідної підтримки з боку держави не можуть втілити в життя власні наукові доробки.

Проаналізувавши досвід інноваційного стимулювання зарубіжних країн, можна сказати, що держава бере безпосередню участь у формуванні необхідних умов для створення і розвитку інноваційних

процесів. Вищеперераховані податкові стимули є необхідними для налагодження роботи технологічних парків. Україні доцільно перейняти такий досвід аби створити власне підґрунтя для створення нових та покращення показників діяльності вже існуючих технопарків. Уряд повинен визначити основні напрямки політики щодо технологічних парків.

Серед найбільш дієвих заходів стимулювання інноваційної діяльності, які отримали поширення за кордоном, можна назвати розробку і здійснення урядових програм розвитку інноваційного підприємництва, створення сприятливого інвестиційного середовища, надання наукомістким фірмам податкових пільг, а також пільгових кредитів, страхування ризику для інвесторів, часткову компенсацію інвестиційних втрат [3, С. 104]. Для успішної діяльності технопарків, а також розвитку наукової сфери економіки, необхідно розробити та запровадити надійну систему заходів і механізмів впливу держави на інноваційні процеси.

Таблиця 3

Державна підтримка технопарків

Вид підтримки	Закон №991 – XIV від 16.07.99 р.	Закон № 3333 – XIV від 12.01.06 р.	Податковий кодекс
Цільова субсидія			
Звільнення від перерахування до бюджету: - податок на прибуток - ПДВ - Мита - ПДВ при імпорті товарів	діяла діяла діяла діяла	діяла скасовано діяла скасовано	скасовано скасовано діє скасовано
Сплата ПДВ податковим векселем при імпорті нового обладнання, устаткування та комплектуючих – 720 днів, матеріалів – 180 днів	–	дія призупинялась в 2008-2009 рр.	скасовано
Фінансова підтримка проектів технопарків			
повне або часткове безвідсоткове кредитування	–	не виконувалась	скасовано
повна або часткова компенсація процентів за кредитами	–	не виконувалась	скасовано
Прискорена амортизація основних фондів	діяла	діяла	скасовано

Таблицю складено за джерелом [13, С. 70].

Тому з метою подальшого функціонування технопарків в Україні необхідно надати належну підтримку держави та запровадити ряд заходів:

- створити належну законодавчу базу;
- забезпечити фінансуванням пріоритетні інноваційні проекти, що створюються технопарками, шляхом надання державних субсидій та кредитів;
- надати у пільгове використання державне майно – будівлі й споруди;
- посилити економічні та науково-технічні зв'язки між підприємствами, науковими й вищими навчальними закладами за рахунок створення фінансово-економічних стимулів, щоб процес обміну новими технологіями став простішим;
- запровадити систему податкових пільг для полегшення роботи технопарків на початкових стадіях.

Потрібно розрізняти допомогу технопаркам як організаціям і допомогу їхнім діям (технологічна активність, передача та обмін технологіями, співробітництво з науково-дослідними інститутами). Політика підтримки технопарків передусім має бути націлена саме на підтримку інноваційних проектів, що створюються в цих установах. Також необхідно підтримувати ініціативу створення нових технологічних парків шляхом надання певних пільг на початковому етапі діяльності, створювати венчурні фонди.

Звертаючи увагу на досвід створення інноваційних структур у зарубіжних країнах, слід пам'ятати, що створення технопарку є складною та затратною процедурою, але на довгостроковий термін. Тому розвиток цієї справи є досить перспективним для економіки України, оскільки має стратегічне значення. Маючи в своєму розпорядженні досить потужний інноваційний потенціал, Україна може підвищити конкурентоспроможність продукції, збільшити обсяги її реалізації та з впевненістю вийти на світові ринки збуту за рахунок впровадження і використання високих технологій, а також споживання цих технологій в середині країни. І технопарки в процесі втілення нових ідей в реальність мають стати лише допоміжною організацією.

Висновки. Проаналізувавши світову практику функціонування та стимулювання діяльності технопарків, можна зазначити, що іноземні країни створюють технопарки з метою підвищення економічної ефективності регіонів, покращення макроекономічних показників в цілому та підвищення зайнятості населення за рахунок створення нових робочих місць.

Створення технопарків для України є не зовсім новим явищем, проте перші спроби реалізації таких проектів не дають про себе знати, за останні роки знижуються обсяги їхньої діяльності, зменшується частка випуску інноваційних товарів технопарками в загальному об-

сязі. Тому досить важливим етапом на шляху до покращення роботи технопарків є створення сприятливих умов для їх діяльності. Цього можна досягнути шляхом запровадження чіткого механізму дій уряду для покращення законодавчої бази, забезпечення інструментів державного стимулювання і підтримки, створити сприятливі умови для залучення інвесторів. І як наслідок ми отримаємо покращення інфраструктури регіонів, появу нових робочих місць і в повному обсязі буде використано науковий і виробничий потенціал країни.

1. Про спеціальний режим інноваційної діяльності технологічних парків : Закон України від 16.07.1999 № 991-XIV. URL : www.rada.gov.ua.
2. Тельнов А. С., Гончарук В. В. Технологічні парки: проблеми та перспективи розвитку. *Вісник Хмельницького національного університету*. 2010. № 1. С. 35–41.
3. Уханова І. О. Розвиток та функціонування технопарків: світовий досвід та специфіка в Україні : монографія. Одеса : Атлант, 2012. 131 с.
4. Міністерство освіти і науки України. URL : <http://mon.gov.ua> (дата звернення : 01.10.2018).
5. Дорошко О. О. Технопарки як засіб стимулювання інноваційної діяльності / ДВНЗ «Київський національний економ. університет ім. В. Гетьмана. 2011. № 1. URL : <http://www.economy.nauka.com.ua>.
6. Мазур О. А., Пустовойт С. В. Соціальна та економічна ефективність діяльності академічних технопарків України. *Наука та інновації*. 2016. № 12 (3). С. 63–73.
7. Карпенко А. В. Технопарки як важливий елемент розвитку інноваційної інфраструктури та комерціалізації інновацій. *Проблеми формування та розвитку інноваційної інфраструктури: виклики постіндустріальної економіки* : Матеріали IV Міжнародної науково-практичної конференції. Львів, 2017. 996 с.
8. The Global Competitiveness Report 2015-2016. URL : <http://www.weforum.org>.
9. Ковтуненко К. В. Інноваційна економіка: теоретичні та практичні аспекти : монографія. Вип. 2 / за ред. д.е.н., доц. К. В. Ковтуненко, д.е.н., доц. Є. І. Масленнікова. Херсон : Гринь Д. С., 2017. 906 с.
10. Чириченко Ю. В., Котко О. К. Проблеми створення та функціонування індустріальних парків: аналіз та імплементація світового досвіду. *Вісник АМСУ. Серія «Економіка»*. 2014. № 1(51). С. 74–82.
11. Точиліна І. В. Досвід податкового стимулювання інноваційного розвитку економіки. *Наукові праці НДФІ*. 2016. № 3 (76). С. 54–68.
12. Осадча Н. В. Активізація інноваційної діяльності в наукових і технопарках як виклик глобальної економіки. *Вісник економічної науки України*. 2015. № 1. С. 108–113.
13. Мазур А. А., Пустовойт С. В. Технологічні парки України: цифри, факти, проблеми. *Наука та інновації*. 2013. Т. 9. № 3. С. 59–72.

Рецензент: д.е.н., професор Савіна Н. Б. (НУВГП)

Podlevskyi A. A., Candidate of Economics (Ph.D.), Senior Lecturer,
Sereda O. A., Senior Student (National University of Water and
Environmental Engineering, Rivne)

FUNCTIONING OF TECHNOLOGICAL PARKS: WORLD EXPERIENCE AND UKRAINIAN REALITIES

The article considers the essence of technoparks as important subjects of innovation activity. The world experience of their formation and effective functioning is analyzed, and also the features of their activity in Ukraine are considered. The state incentives for functioning and development of technoparks in developed countries are considered. A number of measures for the development of technoparks in Ukraine are proposed.

Keywords: technological park, innovative activity, state support, stimulation.

Подлевский А. А., к.э.н., старший преподаватель, Серeda O. A., студент (Национальный университет водного хозяйства и природопользования, г. Ровно)

ФУНКЦИОНИРОВАНИЕ ТЕХНОЛОГИЧЕСКИХ ПАРКОВ: МИРОВОЙ ОПЫТ И УКРАИНСКИЕ РЕАЛИИ

В статье рассмотрена суть технопарков как важных субъектов инновационной деятельности. Проанализирован мировой опыт их формирования и эффективного функционирования, а также выявлены особенности их деятельности в Украине. Рассмотрены государственные стимулы по функционированию и развитию технопарков в развитых странах. Предложен ряд мер по развитию технопарков в Украине.

Ключевые слова: технологический парк, инновационная деятельность, государственная поддержка, стимулирование.
